

RAPPORTERA KRITIK AV DEN SOCIALA UTESTÄNGNINGEN AV PAPPERSLÖSA MIGRANTER!

Dokumentet **Självbeskrivning av organisation** och **Rapporteringsmall** har tagits fram av PICUM med stöd av två sociologer och dess samarbetspartners inom EU-projektet Access to health care for undocumented migrants (Papperslösa migranternas tillgång till hälso- och sjukvård). Dokumentet syftar till att hjälpa lokala aktörer att förespråka specifika och tydliga åtgärder på nationell nivå inom ramen för den europeiska processen för social trygghet och social integration med målet att lösa den sociala utestängning av papperslösa migranter som orsakas av brist på, eller otillräcklig tillgång till, hälso- och sjukvård.

VARFÖR?

Processen för social trygghet och social integration är en europeisk mekanism genom vilken medlemsstaterna har kommit överens om att samordna sina åtgärder och åstadkomma bättre konvergens på det socialpolitiska området. De har därmed åtagit sig att översätta de överenskomna, gemensamma EU-målen till nationella handlingsplaner för social integration, pensioner, hälso- och sjukvård samt långtidsvård som skickas till EU-kommissionen vartannat år. Nya handlingsplaner, som ska täcka perioden 2008-2010, framläggs till EU-kommissionen av alla medlemsstater 2008. Mer information om processen liksom sista inlämningsdatum för nationella rapporter om handlingsplaner för social trygghet och social integration finns på http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/.

Sedan den första uppsättningen nationella handlingsplaner för social integration upprättades 2001 har EU:s medlemsstater ständigt blivit ombedda av EU-kommissionen att anta specifika och effektiva åtgärder för att uppnå målet att på ett avgörande sätt motverka fattigdom och social utestängning. Målet antogs vid toppmötet i Lissabon 2000.

Trots att de papperslösa migranterna hör till de mest socialt utestängda grupperna i dagens Europa har deras närvaro och marginalisering knappast omnämnts alls i de olika nationella handlingsplanerna för social integration. Vi vet med säkerhet att vissa länder fortsätter att neka papperslösa migranter tillgång till grundläggande sociala tjänster som hälso- och sjukvård. Andra länder låter papperslösa migranter åtnjuta vissa grundläggande mänskliga rättigheter, men visar starkt motstånd mot att öppet tala om sin socialpolitik i fråga om papperslösa migranter på Europeanivå.

De papperslösa migranterna förblir osynliga för många beslutsfattare. Därför uppmuntras de organisationer som arbetar med papperslösa migranter att synliggöra de problem som är kopplade till det begränsade berättigande och de enorma hinder som migranterna möter när de försöker få tillgång till grundläggande sociala tjänster i Europa. Dessa organisationer understryker också konsekvenserna i fråga om social utestängning, samt de ansträngningar som görs av lokala aktörer (icke-statliga organisationer, hälso- och sjukvårdsleverantörer och lokala myndigheter). Aktörerna arbetar ofta med begränsade resurser för att se till att den sociala integrationens grundläggande principer också gäller för papperslösa migranter.

Dokumentet Självbeskrivning av organisation och Rapporteringsmall uppfyller just detta syfte.

HUR?

Med hjälp av två instrument:

1. Dokumentet **Självbeskrivning av organisation** (SO) syftar till att hjälpa organisationerna att lämna och systematisera information om de papperslösa migranternas profiler och behov av hälso- och sjukvård, de hinder de stöter på när de försöker få tillgång till hälso- och sjukvård samt pressen på de organisationer som försöker uppfylla deras behov av hälso- och sjukvård.
2. Dokumentet **Rapporteringsmall** (RM) syftar till att hjälpa de aktuella aktörerna att organisera och inrama den insamlade informationen och skriftligen framställa den till de nationella myndigheter som ansvarar för den nationella handlingsplanen för social integration och den nationella strategin för hälso- och sjukvård samt långtidsvård. Rapporteringsmallen berör de problem som orsakas av de papperslösa migranternas avsaknad av, eller bristande tillgång på, hälso- och sjukvård samt konsekvenserna för den allmänna sociala sammanhållningen.

Instrumenten kan användas tillsammans eller separat. För de fall då de används tillsammans finns fotnoter som kopplar specifika frågor i SO till specifika rubriker i RM. Användaren uppmanas dock att anpassa frågorna och rubrikerna i instrumenten till sina egna behov samt det lokala eller nationella sammanhanget.

SO är endast till för att samla in och systematisera information för ifyllnad av RM eller andra syften. Den rapport som skapas genom RM är det enda dokument som ska framställas till de nationella myndigheterna.

VAR?

Rapporterna ska framställas till **behörig myndighet som ansvarar för att upprätta den nationella handlingsplanen för social integration och den nationella strategin för hälso- och sjukvård samt långtidsvård** vartannat år. Rapporterna ska lämnas inom de tidsramar som behörig myndighet har fastställt.

Organisationer som är intresserade av att vidare diskutera de papperslösa migranternas problem med social utestängning uppmuntras också att delta i **de konsulteringsprocesser och forum** som den aktuella myndigheten anordnar för att inhämta information från medborgarna inför upprättandet av de nationella strategierna.

Kontaktinformation för de myndigheter som ansvarar för den nationella handlingsplanen för social integration och den nationella strategin för hälso- och sjukvård samt långtidsvård, liksom **information** om rådgivningsorgan eller -procedurer samt sista inlämningsdatum för skriftliga framställningar, finns hos:

- det aktuella landets socialdepartement;
 - EU-kommissionens generaldirektorat för sysselsättning, socialpolitik och lika möjligheter – Enhet: Social Protection and Integration – Inclusion, Social Policy Aspects of Migration, Streamlining of Social Policies (http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/index_en.htm); och
 - den nationella delegationen till European Anti-Poverty Network (www.eapn.org).
-

NÅGRA RÅD

- **Skriv endast utifrån egen erfarenhet** – det är det bästa sättet att se till att informationen är tillförlitlig och påvisar din expertis. Du förväntas inte rapportera om de papperslösa migranternas ställning ur ett nationellt perspektiv.
- **Du kan välja att samarbeta med andra grupper och inlämna en gemensam rapport** – det kan handla om grupper som verkar på nationell eller lokal nivå. Du bör välja att samarbeta med grupper som har samma mål som din organisation, och som du kan lära dig av samtidigt som du behåller en egen röst.
- **Skriv kort och koncist** – beskriv situationen på ett specifikt sätt. Försök att framställa informationen objektivt och se till att du kan stödja den om det behövs.
- Om du har **skriftliga bevis** som du tror att den nationella myndigheten kan ha nytta av ska du lämna in dem **separat**.
- Du kan använda **tabeller och diagram för att presentera informationen** – men bara om det bidrar till en bättre framställning.
- Presentera dig själv och upprätta **en relation med de behöriga myndigheter** som ansvarar för att skriva de nationella rapporterna om strategier för social integration och hälso- och sjukvård samt långtidsvård.
- **Ta reda på vilka mekanismer, strukturer** och stödfunktioner som finns i ditt land i fråga om upprättandet av nationella strategier. Det är bra om du kan delta i möten som den nationella myndigheten anordnar för att inhämta information från medborgarna.
- **Ta reda på om det finns något särskilt format** som den nationella myndigheten föredrar.
- Ta reda på **vem som är landets oberoende expert på social integration**, upprätta en relation med honom eller henne och **skicka honom eller henne en kopia** av rapporten¹.
- Försök att få möjlighet att ge en presentation av din framställning. **Sprid din framställning** till så många berörda parter som möjligt. Fundera på att anordna ett evenemang som markerar framställningen samt eventuell mediainblandning.

¹ Oberoende experter på social integration (en per EU-medlemsstat) har i uppgift att oberoende utvärdera och granska de nationella strategierna samt rapportera om dem till EU-kommissionen. En lista över experter finns på http://ec.europa.eu/employment_social/social_inclusion/list_experts_en.htm.

Självbeskrivning av organisation (SO)

PAPPERSLÖSA MIGRANTERS TILLGÅNG TILL HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Datum:

Kontaktinformation

Kontaktpersonens fullständiga namn:

Postadress:

E-postadress:

Webbplats:

Telefonnummer (inklusive landskod):

Faxnummer (inklusive landskod):

Information om organisationen/institutionen

Namn på organisationen/institutionen:

Typ av organisation/institution: Icke-statlig organisation
 Hälsa- och sjukvårdsleverantör
 Lokal myndighet
 Annat (anges):

Informationen avser följande geografiska område:

(Om möjligt, uppskatta det totala antalet invånare i aktuellt geografiskt område)

Land:

Region:

Kommun:

Stad:

Annat (anges):

I det här avsnittet beskriver du din organisation med tonvikt på dess arbete med papperslösa migranter.

1. Angående HÄLSO- OCH SJUKVÅRD:

Vilka tjänster tillhandahåller din organisation till papperslösa migranter?

a) Tillhandahåller hjälp för papperslösa migranter i fråga om tillgång till hälso- och sjukvård (markera alla tillämpliga alternativ):

- Information om rättigheter och tillvägagångssätt
- Översättning
- Medling med hälso- och sjukvårdsleverantörer
- Annat (anges):

b) Tillhandahåller hälso- och sjukvård för papperslösa migranter inklusive följande tjänster (markera alla tillämpliga alternativ):

- Första hjälpen
- Medicinsk rådgivning
- Läkemedel
- Annat (anges):
- Sjukvård
- Diagnostiska undersökningar
- Massundersökningar

2. Hur länge sedan/när har organisationen tillhandahållit dessa tjänster?

3. Hur många papperslösa migranter har tagit emot tjänster från organisationen inom de senaste tre månaderna?

a) Faktiskt antal:

b) Om faktiskt antal inte registreras, uppskatta:

c) Antalet tenderar att:

öka

förbli oförändrat

minska

4. Vilka är organisationens målgrupper?

Asylsökande

Flyktingar med erkänd status

Migranter med papper

Papperslösa migranter

Annat (anges):

.....
.....
.....

5. Hur stor del av organisationens verksamhet gäller papperslösa migranter (inklusive volontärarbete)?

20 %

40 %

60 %

80 %

100 %

6. Finns det några särskilt sårbara grupper av papperslösa migranter som söker hjälp hos organisationen?

Nej

Ja, nämligen:

Gravida kvinnor

Barn

Äldre

Hemlösa

Personer med allvarliga, kroniska sjukdomar som tuberkulos eller HIV/AIDS

Offer för människohandel

Annat (anges):

.....
.....
.....

I det här avsnittet behöver du använda dina kunskaper som expert på det aktuella området. Gör en generell utvärdering av de papperslösa migranterna som grupp, samt av deras allmänna levnads- och arbetsvillkor.

7. Utifrån dina kontakter med papperslösa migranter, hur stor uppskattar du att den totala populationen papperslösa migranter inom ditt arbetsområde är?

Uppskattat antal:

Omöjligt att uppskatta

8. Vilken aspekt av de papperslösa migranternas allmänna levnadsvillkor har störst inverkan på deras hälsa?

Svårighet att få tillgång till hälso- och sjukvård

Svårighet att få tillgång till sociala tjänster

Dåliga arbetsförhållanden

Dåliga boendeförhållanden

Isolering

Annat (anges):

.....

.....

.....

9. Kan du identifiera några lagar och lagtillämpningar på nationell, regional eller lokal nivå som hindrar respektive underlättar de papperslösa migranternas tillgång till hälso- och sjukvård?

a) Lagar och lagtillämpningar som hindrar:

.....

.....

.....

b) Lagar och lagtillämpningar som underlättar:

.....

.....

.....

10. Kan du föreslå några skäl, ur de papperslösa migranternas egen synvinkel, till att de inte söker hälso- och sjukvård (f.ex. rädsla för att utvisas, bristande tilltro till hälso- och sjukvårdssystemet etc.)?

11. Enligt dina erfarenheter inom organisationen, kan du beskriva några fördelar för allmänhetens hälsa om papperslösa migranternas tillgång till hälso- och sjukvård förbättras?

12. Kan du beskriva modeller för bästa praxis på lokal/nationell/europeisk nivå i fråga om hälso- och sjukvård för papperslösa migranter?

a) Modeller för bästa praxis i fråga om politik/lagstiftning:

b) Modeller för bästa praxis i fråga om organisationer och/eller tjänster:

13. Bör myndigheterna vidta åtgärder för att uppfylla specifika hälso- och sjukvårdsbehov hos papperslösa migranter?

Nej, därför att:

Ja, därför att:

Om ja, vilka typer av åtgärder bör vidtas?

**FRAMSTÄLLNING TILL [...]²
ANGÅENDE UPPRÄTTANDET AV
NATIONELLA STRATEGIER FÖR SOCIAL TRYGGHET OCH SOCIAL
INTEGRATION 2008-2010**

Område: Nationell handlingsplan för social integration
[eller nationell strategi för hälso- och sjukvård samt
långtidsvård]

**« SOCIAL UTESTÄNGNING AV PAPPERSLÖSA MIGRANTER TILL FÖLJD AV BRIST PÅ, ELLER
OTILLRÄCKLIG TILLGÅNG TILL, HÄLSO- OCH SJUKVÅRD »**

Datum:

Rapporten inlämnad av:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Informationen gäller följande geografiska område:

- Land:**
- Region:**
- Kommun:**
- Stad:**
- Annat (anges):**

Kontaktpersonens fullständiga namn:

Postadress:

E-postadress:

Telefon- och faxnummer:

² Ange namnet på den myndighet som ansvarar för att upprätta den nationella handlingsplanen för social integration eller den nationella strategin för hälso- och sjukvård samt långtidsvård.

AVSNITT I: INLEDNING

DIN ORGANISATION

[Infoga ett kort stycke där du beskriver din organisation med tonvikt på dess arbete med papperslösa migranter.] [Ta med informationen från SO-frågorna 1-6.]

PROCESSER FÖR SOCIAL INTEGRATION OCH SOCIALT SKYDD

Vi välkomnar möjligheten att göra beslutsfattarna uppmärksamma på papperslösa migranternas behov av hälso- och sjukvård genom *[infoga landets namn]*s nationella handlingsplan för social integration *[eller nationella strategi för hälso- och sjukvård samt långtidsvård]*.

Den här framställningen överensstämmer med följande mål för den öppna metoden för samordning av social integration och social trygghet³:

I. Övergripande mål:

"Främja **social sammanhållning och lika möjligheter för alla** genom tillräckliga, tillgängliga, ekonomiskt stabila, anpassningsbara och verkningsfulla sociala trygghetssystem och politiska riktlinjer för social integration." [...]

"Stärka styrelseformerna och öppenheten samt **uppmuntra de berörda parterna att delta i utformningen, genomförandet och övervakningen av politiken.**"

II. Delområde: Utrotning av fattigdom och social utestängning

Se till att alla integreras i samhället genom att främja arbetsmarknadsdeltagandet och **motverka fattigdom och utestängning bland de mest marginaliserade människorna och grupperna.**

Se till att alla får tillgång till de grundläggande resurser, rättigheter och socialtjänster som behövs för delaktighet i samhället samt **vidta åtgärder mot extrema former av utestängning och motverka alla former av diskriminering.**

Se till att de åtgärder som vidtas i syfte att främja social integration är väl samordnade och **involverar myndigheter och andra berörda parter på alla nivåer, även människor som lever i fattigdom (...).**

III. Delområde: Hälso- och sjukvård samt långtidsvård

Se till att alla har möjlighet att få den vård och omsorg de behöver och att behovet av vård **inte leder till fattigdom eller ekonomiskt beroende.** Vidta åtgärder för att avhjälpa bristande jämlikhet vad gäller vårdmöjligheter och hälsoresultat.

[Infoga ett kort stycke där du berättar varför du tycker att det är dags att papperslösa migranter upptas i den nationella handlingsplanen för social integration [eller den nationella strategin för hälso- och sjukvård samt långtidsvård]. Ange vilken inverkan otillräcklig tillgång till hälso- och sjukvård har i fråga om papperslösa

³ Målen antogs av Europeiska rådet i mars 2006. Se EU-kommissionens meddelande *Samarbete ger bättre resultat: En ny ram för den öppna samordningen av politiken för social trygghet och social integration i Europeiska unionen* [COM(2005) 706 slutlig]; Se även Ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Bryssel 23/24 mars 2006 [Nr: 7775/1/06 REV1].

migranternas sociala utestängning.]

FRAMSTÄLLNINGENS STRUKTUR

[Skriv en mening där du beskriver din framställnings struktur.]

AVSNITT II: SOCIAL UTESTÄNGNING AV PAPPERSLÖSA MIGRANTER TILL FÖLJD AV BRISTANDE TILLGÅNG TILL HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

PAPPERSLÖSA MIGRANTERS POPULATION (PROFIL OCH SIFFROR)

[Beskriv populationen och håll i åtanke att det finns ett starkt motstånd mot att inkludera papperslösa migranter i den politiska beslutsprocessen. Använd den information som har lämnats under SO-frågorna 3, 6 och 7.]

FATTIGDOMSRISK OCH SOCIAL INTEGRATION

[Beskriv hur de papperslösa migranternas situation medför att de löper större risk för fattigdom och social utestängning. Använd den information som har lämnats under SO-fråga 8.]

HÄLSOTILLSTÅND OCH HINDER FÖR TILLGÅNG TILL HÄLSOVÅRD

[Beskriv hälsotillståndet och de grundläggande hälso- och sjukvårdsbehoven hos den här populationen generellt eller hos särskilt sårbara grupper. Beskriv de hinder (i lagar och praxis) som papperslösa migranter stöter på när de försöker få tillgång till hälso- och sjukvård. Ta med den information som har lämnats under SO-frågorna 9 och 10.]

PRISET FÖR ATT INTE TILLHANDAHÅLLA TILLRÄCKLIG HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

[Referera till konsekvenserna av att inte tillhandahålla tillräcklig hälso- och sjukvård; till exempel brott mot mänskliga rättigheter, risker för allmänhetens hälsa, social utestängning, den allmänna ordningen i samhället, ekonomiska kostnader, belastning på välgörenhetsorganisationer mm. Ta med den information som har lämnats under SO-fråga 11.]

AVSNITT III: REKOMMENDATIONER FÖR BESLUTFATTARE

I FÖRHÅLLANDE TILL DET NATIONELLA HÄLSO- OCH IMMIGRATIONSSYSTEMET

[I det här avsnittet bör du lägga tonvikten på de politiska eller lagstiftningsmässiga åtgärder (eller de mest brådskande åtgärder) som krävs för att förbättra de papperslösa migranternas situation. Ta med den information som har lämnats under SO-frågorna 9 och 12.]

I FÖRHÅLLANDE TILL PROCESSERNA FÖR SOCIAL INTEGRATION OCH SOCIALT SKYDD

Håll i åtanke att de aktuella aktörernas inblandning är en "övergripande utmaning" för den öppna metoden för samordning på området social trygghet och social integration, liksom ett "specifikt mål" för delområdet social integration.

[Förklara varför du tycker att det är dags att ta med den här populationen i den nationella handlingsplanen för social integration [eller den nationella strategin för hälso- och sjukvård samt långtidsvård].

[Förklara hur de aktuella aktörerna bör konsulteras och engageras i framtagningen av politiska riktlinjer för den här målgruppen. I vissa länder måste de som arbetar med papperslösa migranter konsulteras i den här processen, eller involveras på något sätt, eftersom de papperslösa migranterna inte har inkluderats i strategin].